

חלומות בסטודיו רות קסטנבאום בן-דב

1.12.2017 - 25.1.2018

מרכז אמנויות ונלריה
ע"ש אפר - ברר
מעלות-תרשיחא (צ"ה)

APTER - BARRER
ART CENTER & GALLERY
MA'ALOT-TARSHICHA

שעות פתיחת הגלריה: א,ב,ד, 10:00-13:00, 16:00-19:00, ג,ה, 10:30-15:00, שבת 11:00-13:00
רח' בן גוריון 15 ת.ד. 515 מעלות טל: 04-9977150 טלפקס: 04-9971669

בתמיכת - משרד התרבות והספורט www.artsmalot.com arts@maltar.org.il

רות קסטנבאום בן-דב - חלומות בסטודיו

בתערוכה **חלומות בסטודיו** רות קסטנבאום בן-דב מתבוננת על עצמה ועל הקרובים לה, ובו בזמן צוללת אל תוך מרחב סף, שבו היא מקיימת שיח מתמשך באזור שבין הפיזי לנפשי, ובין החומרי לבין הרוחני והדתי. חיים מאור (המציג תערוכת יחיד לצדה) כתב בשנת 1999 -

”רות קסטנבאום בן-דב מנסה לאחות ולאחד את הניגודים שבין התרבות היהודית והאמנות. האחת נתפסת לעתים כעולם המילים והרוח, השנייה כעולם התמונות והחומר; היהדות ההלכתית כעולם החוק המגביל, האמנות כעולם החופש המשחרר. עבודותיה של האמנית מתמודדות

כאחד מגורמי המצוקה המשמעותיים בחיים. עם זאת, הפרידה היא שלב חשוב והכרחי בקשר אנושי, בין אישי, ומסמנת סיומן של תקופות שונות במהלך החיים: פרידה של אם, המשלחת את ילדיה לצבא, ופרידה מאב מזדקן, העושה את דרכו האחרונה. בעבודותיה החדשות בן-דב מציעה, יחד עם הצער, את אפשרות היצירה מתוך פרידה. העבודה **חלומות בסטודיו** מאופיינת בדימויים כאוטים, חסרי מנוח, העולים מזיכרונות ילדות, נופים, תולדות האמנות, חדשות ועוד. האמנית שרועה בתחתית הצیור, כשהיא מוצפת ברצף של מחשבות ואסוציאציות, החושפים את עולם המושגים הפרטי שלה. בן-דב מביאה בפנינו מספר רב של סיפורים, שאינם מביאים עלילה הרמונית אחת, אלא צירופי חלומות בעלי אופי קטוע, לא הגיוני ואפילו אלים.

בהשראת פרשת **כי תצא** בספר דברים המתחיל בפסוק ”כי תצא למלחמה על אויבך” יוצרת האמנית עבודה המורכבת (בדומה לחלומות בסטודיו) ממספר דימויים הפזורים על פני הבד. ניתן להבחין בדמותה של האמנית, יושבת בשולי התמונה, מביטה מהורהרת על מקטעי סצנות המרמזות לנו על אם הממשילה עצמה לציפור הנוטשת את ביציה/גוזליה בקן בטרם תראום נלקחים ממנה. אם שאינה נרתעת להביא בפנינו את חששותיה ממצוות שילוח ילדיה לצבא ומהפרידה מהם.

העבודה **אבדות ומציאות** בנויה כדיפטיכון, שהוא מעין מטאפורה ליחסיה של בן-דב עם אביה, שהתכנס ושקע אל תוך עצמו בעקבות מחלתו. ביצירה זו מדמיינת עצמה האמנית שוחה בבגדי הציור, תוך ניסיון נגיעה באביה המרוחק בעולמו מתחת למים. ”אני מנסה להגיע אליו ובו בזמן לשמור את הראש מעל למים”, היא אומרת. במהלך

העבודה על יצירה זו, הוסיפה רות חלק, המתייחס לאובדן בלתי מוסבר של שקית מכתבים מאמה. לדבריה, ”אובדן הזיכרונות המוחשיים, שהיו במכתבים, נדמה כמקביל לאובדן הזיכרון שאירע לאבא”. ידיה של הדמות נוגעות לא נוגעות, לעומת רגליה הבוטעות במים, מגלמות, לדברי האמנית, ”את התנועה הכפולה שלנו כלפי הורינו בחייהם וגם לאחר מותם - תנועה של קרבה וריחוק”. אותה שקית אבודה ממשיכה לככב בעבודות נוספות, כאשר באחרונה בהן היא כמו רוקדת במים מול חולצת העבודה המוכתמת בצבע. האובדן והיצירה שלובים זה בזה, כאשר החולצה המנופחת במים מרמזת על בטן הריונית, כזו היולדת את חומר הצבע עצמו.

מספר רישומים, מהשנים 2014-2011, מלווים את תהליך השקיעה של אביה, לעתים בעירות ולעתים בשנתו. ”במהלך תקופה זו למדתי להכיר את המונח ‘אובדן חמקמק’, שטבעה החוקרת והמטפלת פולין בוס; מצב שבו אדם נוכח בגופו, אך חסר בנפשו או באישיותו. במצב כזה מתרחש סוג של אבל בעוד האדם הקרוב ממשיך לחיות. רישומים אלה נוגעים במצב זה, אך הם גם מזכירים לי שבביקורים אלה אבי לא היה לגמרי נעדר - תמיד נוצר קשר, ולא רק באמצעות הרישום”, היא אומרת.

בסדרת **דיוקן עצמי לשנה החדשה**, שנוצרה במהלך השנים 2009 - 2017, בוחנת וחוקרת האמנית את מרכיבי זהותה, תוך התבוננות בפניה שלה. הדיוקן העצמי נוצר מידי שנה, סביב ראש השנה, במעין ”חשבון נפש חזותי”. הסדרה עוקבת אחר תהליכי השתנות פיזיים בלתי נמנעים מספר רישומים, מהשנים 2014-2011, מלווים את תהליך השקיעה של אביה, לעתים בעירות ולעתים

בשנתו. ”במהלך תקופה זו למדתי להכיר את המונח ‘אובדן חמקמק’, שטבעה החוקרת והמטפלת פולין בוס; מצב שבו אדם נוכח בגופו, אך חסר בנפשו או באישיותו. במצב כזה מתרחש סוג של אבל בעוד האדם הקרוב ממשיך לחיות. רישומים אלה נוגעים במצב זה, אך הם גם מזכירים לי שבביקורים אלה אבי לא היה לגמרי נעדר - תמיד נוצר קשר, ולא רק באמצעות הרישום”, היא אומרת.

מספר רישומים, מהשנים 2014-2011, מלווים את תהליך השקיעה של אביה, לעתים בעירות ולעתים בשנתו. ”במהלך תקופה זו למדתי להכיר את המונח ‘אובדן חמקמק’, שטבעה החוקרת והמטפלת פולין בוס; מצב שבו אדם נוכח בגופו, אך חסר בנפשו או באישיותו.

במצב כזה מתרחש סוג של אבל בעוד האדם הקרוב ממשיך לחיות. רישומים אלה נוגעים במצב זה, אך הם גם מזכירים לי שבביקורים אלה אבי לא היה לגמרי נעדר - תמיד נוצר קשר, ולא רק באמצעות הרישום”, היא אומרת.

העוברים על האמנית במהלך השנים, ובכך היא מתכתבת עם יצירות אחרות בתערוכה, העוסקות בשינוי, פרידה, וצמיחה, או בדומה לכותרת הציור - אבדות ומציאות.

בעבודותיה החדשות של רות קסטנבאום בן-דב, לצד תחושות העצב והפירוק, ניכרת הכמיהה והחתירה ליופי, שייכות ומשמעות.

נוגה מגדל - אוצרת

